

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Sosiaali- ja terveysministeriö
- kirjaamo@stm.fi
- marjaana.maisonlahti@stm.fi

LAUSUNTO
12.6.2017

TEM/1027/03.01.08/2017

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö; hallituksen esitys laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta (STM/1919/2017)

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN LAUSUNTO

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriöltä lausuntoa otsikossa mainitusta asiasta. Esityksessä lyhennettäisiin työttömyysetuuden omavastuu-aikaa seitsemästä päivästä viiteen päivään. Työttömyyden pitkittyessä etuuden taso puolestaan alenisi, ellei henkilö osallistu työllistymistä edistäviin palveluihin tai ole työssä. Malli korostaisi työttömyysetuuden merkitystä toimeentulon turvana henkilön jäädessä työttömäksi. Samalla malli korostaisi aiempaa enemmän työttömyysturvan vastikkeellisuutta työttömyyden pitkittyessä. Esityksessä arvioidaan mallin lisäävän työllisyyttä, minkä vuoksi esitettyä mallia voidaan pitää kannatettavana. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että esityksessä tulisi kuitenkin kiinnittää huomiota jäljempänä esitettyihin asioihin.

Vuonna 2016 keskimäärin kuukauden lopussa aktivointiaste oli noin 25,3 prosenttia. Vaikka työtön työnhakija pystyisi omalla toiminnallaan vaikuttamaan etuutensa tasoon, työttömyysetuuden saajalta edellytettävä aktiivisuus esitetystä aktiivimallissa on osin riippuvainen julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden tarjonnasta.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että esitystä tulisi täydentää maininnalla, että hallitus esittää työllistymistä edistävien palveluiden järjestämiseen vuoden 2017 ensimmäisessä lisätalousarviossa 10 miljoonaa euroa lisämäärärahaa aktiivimallin käyttöönoton perusteella momentille 32.30.51 Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2v). Lisäksi hallitus on päättänyt kehyspäätöksessä 28.4.2017 lisätä 25 miljoonaa euroa aktiivimallin käyttöönoton tueksi vuodelle 2018 edellä mainitulle momentille. Esitetty määrärahojen lisäys ei takaisi palveluita kaikille työttömyysetuuden saajille, mutta edistäisi mahdollisuuksia palveluihin pääsemiseksi nykyiseen tilanteeseen verrattuna.

Lisämäärärahaa ei kohdennettaisi erityisesti tiettyihin palveluihin, vaan se olisi käytettävissä työttömien työnhakijoiden kannalta tarkoituksenmukaisimpiin palveluihin. Työllistymistä edistäviä palveluita ei järjestetä vain siksi, että työttömät voisivat välttää sillä työttömyysetuuden alenemisen. Palvelun on oltava tarkoituksenmukainen henkilön työllisyyden edistämiseksi. Hallituksen päätöksen mukainen määrärahan lisäys vuodelle 2018 riittäisi arviolta siihen, että keskimäärin aktivointiasteeseen luettavissa palveluissa olisi koko vuoden ajan noin 4 000 henkilöä enemmän kuin ilman lisämäärärahaa. Tämä kasvattaisi aktivointiastetta ennustetulla työttömien määrällä noin 0,6 prosenttiyksikköä.

Koska suuri osa työttömyysetuuden saajista pyrkii todennäköisesti välttämään etuustason alenemisen, voi palveluihin pyrkivien määrä lisäresursoinnista huolimatta ylittää tarjolla olevien palveluiden määrän. Tämä voi lisätä hallinnollista työtä työ- ja elinkeinotoimistoissa asiakkaiden yhteydenottojen kautta. Asian tulisi käydä ilmi vaikutuksissa viranomaistoimintaan.

Työ- ja elinkeinoministeriö valmistelee työttömyysturvalain muuttamista siten, että vuoden 2019 alusta työttömän työnhakijan tulisi työttömyysetuuden menettämisen uhalla hakea keskimäärin yhtä työpaikkaa viikossa 12 viikon tarkastelujakson aikana. Vaikka sosiaali- ja terveysministeriön valmistelemassa aktiivimallissa on estetty kaksinkertainen seuraamus siten, että työnhakijalle ei voida sekä asettaa korvauksetonta määräaikaa että pienentää etuuden tasoa, työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että valmistelussa olevien muutosten vaikutuksia tulee muutosten voimaantulon jälkeen seurata mahdollisten epäkohtien havaitsemiseksi.

Kimmo Ruth
työmarkkinaneuvos, osastopäällikön poissa ollessa

Ville Heinonen
erityisasiantuntija

Tiedoksi

TEM / työministerin erityisavustaja Sakari Puisto